

مركز ملی کنترل و پیشگیری از بیماری سل ایران
سازمان بهداشتی جهانی

گروه تخصصی پیشگیری و مبارزه با بیماری‌های عفونی

سل Tuberculosis

Stop TB

"TB cured me - it will cure you too!"

تعریف

مصادیق بیماری و تشخیص

راههای انتقال بیماری

راههای پیشگیری درمان

توصیه‌های لازم

بهترین و موثرترین راه درمان بیماری درمان

با نظارت مستقیم مأمور بهداشتی می‌باشد

(Dots)

شماره تلفن ستاد گزارش‌گیری بیماری‌های استان

۰۲۴۱-۴۴۴۱۰۱۳

شماره تلفن‌های ستاد گزارش‌گیری بیماری‌های شهرستان‌ها

زنجان: ۰۲۴۱-۳۲۲۴۹۱

اهواز: ۰۲۴۴-۵۲۲۴۰۰۷

خدابنده: ۰۲۴۴-۴۲۲۲۶۶۷

طارم: ۰۲۴۴-۲۸۲۳۰۹۵

ایچرود: ۰۲۴۴-۳۷۲۲۵۰۸

خرمدره: ۰۲۴۴-۵۵۲۶۸۲۱

ماهنشان: ۰۲۴۲-۳۲۲۳۳۹۵

بیماری سل قابل درمان است.

درمان یک فرد مسلول موجب پیشگیری از ابتلا،

افراد زیادی خواهد شد.

سل یک فوریت بهداشتی است.

توصیه می‌شود افرادی که سرفه بیش از دو

هفته دارند به نزدیکترین مرکز بهداشتی درمانی

مراجعه کنند.

بیماران مبتلا به سل پس از دو هفته درمان

می‌توانند در میان افراد سالم زندگی کنند زیرا

خطر سرایت از بین می‌رود.

سل (Tuberculosis)

سل یک بیماری عفونی واگیردار است که عامل آن نوعی باکتری به نام باسیل سل می‌باشد و عمدتاً از طریق راههای تنفسی وارد بدن می‌شود.

محل اصلی بیماری در ریه‌هاست ولی می‌تواند در سایر نقاط بدن نیز ایجاد بیماری کند. ۹۵-۹۰٪ از موارد ابتلا به شکل مخفی بیماری مبتلا می‌شوند.

بیماری سل به دو گروه عمده تقسیم می‌شود:

- ۱- سل ریوی
- ۲- سل خارج ریوی

مهمترین علائم بیماری

- ۱- سرفه بیش از دو هفته همراه با خلط یا بدون خلط
 - ۲- خلط خونی
 - ۳- تب و تعریق شبانه
 - ۴- خستگی و ضعف مفرط
 - ۵- کاهش اشتها و کاهش وزن
 - ۶- درد قفسه سینه و تنگی نفس
- علائم سل خارج ریوی بستگی به عضو درگیر دارد. مثل درد قفسه سینه، بزرگی غدد لنفاوی و تورم چربی از آنها، درد و تورم مفاصل، تغییر شکل استخوان‌ها، سر درد، تب، سستی کردن، اختلال ادراری و نازایی.

تشخیص

اساس تشخیص سل ریوی بر اساس نتیجه آزمایش خلط بیماران مشکوک می‌باشد.

راه انتقال

مهمترین راه انتقال این بیماری بلاخص در سل ریوی از طریق عطسه و سرفه بیماران می‌باشد.

پیشگیری

بهترین راه پیشگیری از بیماری درمان بیماران مسلول تحت نظارت مستقیم توسط کارمند بهداشتی (DOTS) می‌باشد.

بقیه اقدامات پیشگیرانه عبارتند از:

- ۱- به بیماران خلط مثبت توصیه می‌شود حتی‌المقدور در ۱۵ روز اول درمان از ماسک چند لایه غیر کاغذی استفاده نمایند.
- ۲- املاق بیمار آفتابگیر بوده و هوای املاق باید مرتباً تهویه شود.
- ۳- در صورت آلوده شدن ظروف و کف زمین با خلط بیمار، با مواد ضدعفونی کننده مناسب نظیر ساولن شستو و تمیز گردد.
- ۴- از تماس مستقیم بیماران خلط مثبت با سالمندان و کودکان (بلاخص نوزادان) در دو هفته اول درمان جداً خودداری شود.

افراد که بیشتر در معرض خطر هستند

- ۱- افرادی که تماس نزدیک با بیماران دارند مثل اعضای خانواده.
- ۲- کودکان و سالمخوردگان.
- ۳- افرادی که فقر اقتصادی و سوء تغذیه دارند.
- ۴- معناین به مواد مخدر، الکل و بیکار.
- ۵- افرادی که بیماری زمینهای مثل دیابت، سرطان و ایدز دارند.
- ۶- افرادی که در مراکز مثل زندانها و اسپتالها به مدت طولانی زندگی می‌کنند.
- ۷- افرادی که در تماس شغلی با بیماران قرار دارند مثل پزشکان، کارکنان آزمایشگاهی و ...

درمان

درمان بیماران با داروهای ضد سل به مدت ۶ ماه صورت می‌گیرد. که باید دارو روزانه با نظارت مستقیم کارمند بهداشتی داده شود.

